

Komentář 3 - Vliv církve na sociální vztahy mezi Romy

Na základě dvou případových studií srovnajte vliv církve na sociální vztahy mezi Romy v dané komunitě a Romy a neromským obyvatelstvem v dané lokalitě.

Na začátek bych si dovolil zmínit, že oba texty mi přinesly spoustu zajímavých informací. Některé byly očekávatelné, jiné již méně. Celkově však pro mě byla změna sociálního statusu díky náboženství zajímavý prvek.

Pro případ rozsáhlejšího výzkumu by mohlo být velmi zajímavé a podnětné srovnání více takových studií, abychom mohli více specifikovat hypotézu ze studie Podolinská-Hrustič o snaze dosáhnout vyššího sociálního statusu. I když je totiž tato studie třeba pro mě osobně velmi zajímavá, pořád si nejsem úplně jist, do jaké míry může za změnu sociálního statusu konvertitů náb. spol. Svědků Jehovových. Respektive je mi jasné, jak je to v tomto případě, ale nejsem si jist, nakolik je možné z toho udělat obecný závěr.

Co se týče vlivu „nové“ církve na sociální vztahy mezi Romy, nevidím zde žádný zásadní rozdíl, oproti jinému etniku. Konflikt mezi „tradicionalisty“ tedy zastánci staré víry a „novátory“, kteří konvertovali, se dá zajisté pozorovat v každém etniku, zvláště v okamžiku, kdy nově přichozí víra má už jistou pověst, či velmi mění sociální vazby či jiné zažitě zvyky ve společnosti. V případě Romů je pak konflikt o to patrnější, o co temperamentnější je ta která skupina.

Jak jsem již zmínil výše, právě v případě, že je ve skupině jistým nevyřčeným cílem zvýšení sociálního statusu (I když nevyřčeným. Která minoritní skupina nechce dosáhnout uznání majority, a povýšení úrovně, aby došlo k toleranci či přijetí majoritou?), a u konvertitů dojde ke zvýšení tohoto statusu, je logické, že jsou automaticky vysunuti z původní skupiny, která si zachovala svůj původní sociální status. Jistě by se toto dalo potvrdit i některými psychologickými studiemi, které hovoří o tom, že takovéto vyloučení je důležité pro skupinu jako sebeidentifikační, bezpečnostní a udržovací prvek, který pomáhá udržet vztahy a funkce v komunitě.

Současné vztahy mezi „cigány“ a „bílymi“ (užívání těchto pojmů v rámci konvertitů i tradicionalistů jistě stojí za větší výzkum) nevznikají z ničeho, právě naopak, čerpají z rozsáhlého podhoubí významů, pojmů a představ, jež se během historie soužití obou etnik vytvořili. Toto pak má podle mne značný vliv na změnu postoje neromského obyvatelstva ke konvertitům, kteří díky konverzi přehodnotili své životní postoje. Právě tento prvek změny životních postojů, který je původní skupinou většinou nepochopen, působí jako jedna z hlavních iniciačních událostí, které vede k rozdělení skupiny. Za tímto rozdělením je tedy

nepochopení, ale i, jak jsem již zmínil výše, i další sociologické a psychologické mechanismy, které určují chování lidí ve skupině.

Zdroje:

- Hrustič, Tomáš, My nemáme rozdielov - Diskurz o etnicite a identite rómskych a nerómskych svedkov Jehovových na východnom Slovensku, Romano Džaniben, Jevend2010, 27-43.
- Podolinská, Tatiana, Boh medzi vojnovými plotmi – Náboženská polarizácia v rómskej kolónii v Plaveckom Štvrtku, in: Kováč, Milna – Mann, Arne (ed.), Boh všetko vidí – Duchovný svet Rómov na Slovensku, Bratislava: Chronos 2002, 147-175.